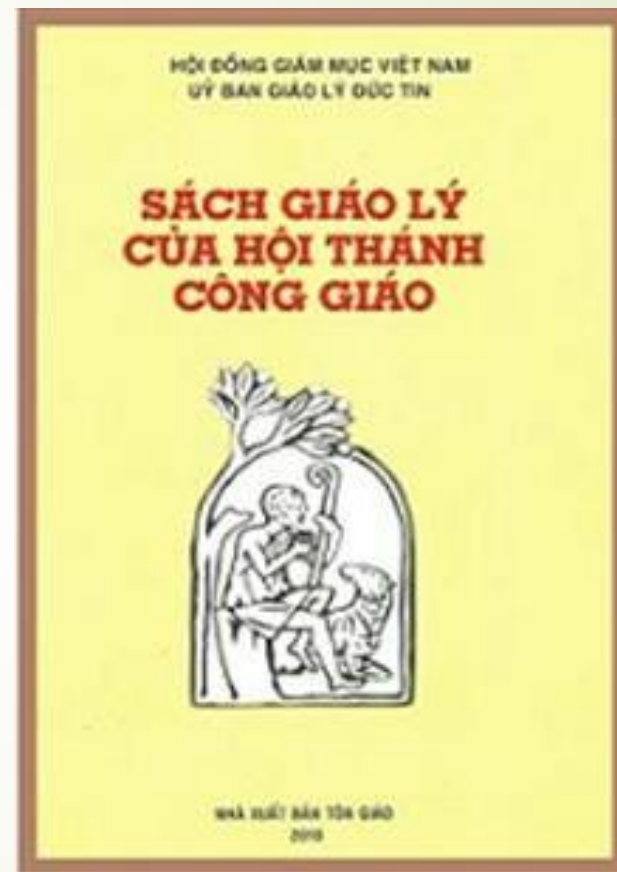

Mười điều răn theo sách Giáo Lý của Hội Thánh Công Giáo

Maria Phạm Thị Phương Uyên
Đaminh Nguyễn Trung Tuấn Tú

Mười Điều Răn

1. Thờ phượng một Đức Chúa Trời và kính mến Người trên hết mọi sự.
2. Chớ kêu tên Đức Chúa Trời vô cớ.
3. Giữ ngày Chúa Nhật.

Đề cập tới tình yêu của con người đối với Thiên Chúa. Nói tới đời sống tâm linh.

4. Thảo kính cha mẹ.
5. Chớ giết người.
6. Chớ làm sự dâm dục.
7. Chớ lấy của người.
8. Chớ làm chứng dối.
9. Chớ muốn vợ chồng người.
10. Chớ tham của người.

Đề cập tới tình yêu của con người với nhau. Nói tới đời sống xã hội.

Ý nghĩa của Mười Điều Răn

- Giao Ước đã được ký kết giữa Thiên Chúa với dân Ngài
- Không chỉ là Lễ Luật về luân lý, nhưng là những điều khoản của Giao Ước yêu thương
- Dạy chúng ta biết nhân tính đích thực của con người.
- Là một cách trình bày sâu sắc của "luật tự nhiên"
- Nền đường của tự do

Mười Điều Răn trong Tân Ước

- Chúa Giê-su không bãi bỏ nhưng kiện toàn Lễ Luật một cách hoàn hảo.
- Người dẫn ta hiểu sâu sa hơn.
- Người quy các điều răn lại thành hai điều răn chính: (Mt 22,37-40)
  - **Mến Chúa:** hết lòng, hết linh hồn, hết trí khôn
  - **Yêu Người:** thân cận như chính mình

Mười Điều Răn trong truyền thống Hội Thánh

- Nhìn nhận Mười Điều Răn có tầm quan trọng và nghĩa hàng đầu.
- Các sách giáo lý của Hội thánh thường trình bày luân lý Ki-tô giáo theo thứ tự của mười điều răn.
- Công đồng Tri-đen-ti-nô dạy: Các Ki-tô hữu buộc phải giữ các điều răn.
- Công đồng Va-ti-ca-nô II: Các giám mục có sứ vụ dạy dỗ muôn dân và rao giảng Tin Mừng, để mọi người được cứu độ nhờ đức tin, phép rửa và việc chu toàn các Điều Răn.
- Các Điều Răn có mối dây liên hệ với nhau không thể tách rời. Vì thế vi phạm một điều răn là vi phạm tất cả các điều răn khác.

Điều răn thứ nhất:

Thờ phượng một Đức Chúa Trời và kính mến người trên hết mọi sự

3 Nhân đức đối thần, cần phải có để có thể thờ phượng Ngài:

- ❖ **Tin:** chúng ta phải hoàn toàn tin vào Ngài và làm chứng về Ngài.
- ❖ **Cậy:** con người phải trông cậy vào Thiên Chúa, vì chỉ có Ngài mới cho ta có khả năng hiểu rõ mạc khải của Ngài và yêu mến Ngài cách trọn vẹn.
- ❖ **Mến:** con người phải đáp lại tình yêu của Thiên Chúa bằng yêu mến Ngài trên hết mọi sự và yêu mến mọi thụ tạo. Đức mến đưa chúng ta đến việc tôn thờ Thiên Chúa qua việc:
  - Thờ lạy
  - Cầu nguyện
  - Hy lễ: cuộc đời chúng ta kết hợp với cuộc khổ nạn của Chúa Giê-su.
- ❖ Những điều nghịch: sự nghi ngờ, sự vô tín, chối bỏ Thiên Chúa và Giáo Hội. Thờ ngẫu tượng. Bói toán và ma thuật. Sự ngã lòng và sự tự phụ, sự lãnh đạm, vô ơn, sự nguội lạnh và sự lừa dối. Ta thờ ơ, quên lãng hay từ chối nhận biết Thiên Chúa và tình yêu của Ngài.

Điều răn thứ hai

Chớ kêu tên Đức Chúa Trời vô cớ

- Điều răn này dạy ta phải *tôn kính Danh Chúa*. Danh Chúa là Thánh. Danh Ngài chỉ được nhắc đến trong lời nói của mình để chúc tụng, ca ngợi và tôn vinh Ngài. “Người không được dùng danh Chúa, Thiên Chúa của người một cách bất xứng” (Xh 20,7)
- Tín hữu phải làm chứng cho Danh Chúa, bằng cách tuyên xưng đức tin của mình mà không sợ xệt.
- ❖ **Những điều nghịch với điều răn này:** Lạm dụng Danh Thiên Chúa. Nói phạm thượng. Kêu tên Chúa vô cớ.
  - Những lời hứa với tha nhân nhân danh Thiên Chúa buộc phải tuân giữ, nếu không ta sẽ làm cho Thiên Chúa thành kẻ nói dối. Bài giảng trên núi, Chúa Giê-su dạy ta đừng thề chi cả, **có thì nói có, không thì phải nói không**. Thêm thắt điều gì là do ác quỷ (Mt 5,33-35.37). Theo thánh Phao-lô truyền thống Hội Thánh cho phép thề nếu có lý do nghiêm trọng và chính đáng, thí dụ như khi đứng trước tòa án.
  - Nói những lời căm ghét, than trách, thách đố - trong lòng hay ngoài miệng. Nói những lời nghịch với Hội Thánh của Đức Ki-tô, nghịch với các Thánh và những sự thánh cũng đồng nghĩa nói phạm thượng và bất tôn trọng đối với Thiên Chúa và Danh Thánh của Ngài.
  - Khi ta kêu tên Chúa vô cớ, nếu không cố ý phạm thượng thì cũng là thiếu tôn kính đối với Chúa.

Điều răn thứ ba

Giữ ngày Chúa Nhật

☐ Ngày Sabat (ngày nghỉ ngơi, ngày thứ bảy)

- Ngày thứ bảy được Thiên Chúa chúc phúc, ngày nghỉ ngơi sau sáu ngày tạo dựng trời đất, theo sách Sáng Thế. Nhớ công trình tạo dựng.
  - Ngày tưởng nhớ Đức Chúa giải thoát Israel khỏi ách nô lệ. Nhớ biên cố xuất hành.
  - Ngày của Chúa, ngày thánh thiện để ca ngợi Thiên Chúa. “Người hãy nhớ ngày Sabat, mà coi đó là ngày thánh. Trong sáu ngày, người sẽ lao động và làm mọi công việc của người. Còn ngày thứ bảy là ngày sabat kính Đức Chúa, Thiên Chúa của người. Ngày đó người không được làm công việc nào” (Xh 20,8-10)
- ➡ **“Ngày sabat được tạo nên cho con người, chứ không phải con người cho ngày sabat. Bởi đó, Con Người làm chủ luôn cả ngày sabat” (Mc 2,27-28).**

□ Ngày Chúa Nhật - Ngày Chúa Giê-su phục sinh

- Ngày thứ nhất trong tuần, ngày thứ 8 ngay sau ngày Sabat (Mc 16,1-2), nên mang ý nghĩa một công trình tạo dựng mới đã được khai mở với sự Phục sinh của Đức Ki-tô.
- Đối với các Ki-tô hữu, các lễ luật phụng vụ của ngày sabat được áp dụng vào ngày Chúa Nhật. Trong cuộc vượt qua của Đức Ki-tô, ngày Chúa nhật hoàn thành ý nghĩa thiêng liêng của ngày sabat Do-thái.
- Ngày của Chúa. Đến nhà thờ để cùng hiệp thông với cộng đoàn, đồng người đồng thanh kêu lên Chúa, cầu nguyện, dâng hy lễ và thờ phượng Ngài.

Điều răn thứ tư: **Thảo kính Cha Mẹ**

“Người hãy thờ cha kính mẹ để được sống lâu trên đất mà Đức Chúa, Thiên Chúa của người, ban cho người” (Xh 20,12). Việc tuân giữ điều răn này đem lại: Những hoa trái thiêng liêng. Sự an bình thịnh vượng

- Điều răn thứ tư mở đầu bảng hai của Mười Điều Răn. Điều răn này nêu lên trật tự của đức mến. Thiên Chúa muốn rằng: sau Ngài chúng ta phải tôn kính cha mẹ và những người được Ngài trao ban quyền bính để mưu ích cho chúng ta
- Tương quan giữa con cái và cha mẹ. Quan hệ họ hàng, giữa các thành viên trong gia tộc.
- **Bổn phận của con cái:** tôn kính, biết ơn, vâng lời chính đáng và trợ giúp cha mẹ. Tôn kính, mến yêu và biết ơn ông bà tổ tiên
- **Bổn phận của cha mẹ:** trách nhiệm giáo dục con cái về đức tin, về việc cầu nguyện và về mọi nhân đức. Bao nhiêu có thể, đáp ứng những nhu cầu vật chất và tinh thần cho con cái. Cha mẹ phải ý thức và dạy con cái biết rằng: đi theo Chúa Giê-su là ơn gọi thứ nhất của người Ki-tô hữu.
- **Bổn phận của quyền bính dân sự:** Công quyền buộc phải tôn trọng các quyền lợi căn bản và sự tự do của người dân
- **Bổn phận của công dân:** công dân có bổn phận phải cộng tác với quyền bính dân sự để xây dựng xã hội trong tinh thần tôn trọng chân lý, sự công bằng, tình liên đới và sự tự do.
- Khi những mệnh lệnh, chỉ thị của quyền bính dân sự đi ngược lại với những đòi hỏi thuộc lãnh vực luân lý: người công dân **BUỘC KHÔNG TUÂN THEO**. “**Phải vâng lời Thiên Chúa hơn vâng lời người phàm**” (Cv 5,29)

Điều răn thứ năm: **Chớ giết người**

Nói tới việc tôn trọng sự sống, phẩm giá con người, và bảo vệ hòa bình

Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: ai giận anh em mình thì đáng bị đưa ra tòa (Mt 5, 22)

- ▶ Không ai, trong bất cứ hoàn cảnh nào có thể dành cho mình quyền trực tiếp đem cái chết đến cho một thụ tạo nhân linh vô tội. Chỉ có Thiên Chúa là Chúa của sự sống.
- ▶ **Tôn trọng sự sống con người:**
  - Chúa Giê-su không những cấm giết người (Mt 5,21) mà Ngài còn **cấm giận dữ**, căm ghét và báo thù. Chúa Giê-su dạy: phải yêu thương kẻ thù của mình
  - **Giết người có chủ ý và trực tiếp** là một trọng tội. Giết người cách gián tiếp cũng là phạm điều răn này (không nỗ lực giúp người gặp nguy hiểm, đang thiếu ăn. Gây đói kém và chết chóc cho người khác). Ta không bị kết án tội giết người, nếu việc làm đó là vì **tự vệ** để bảo vệ mạng sống của mình, nghĩa là **giết người không chủ ý**
  - **Phá thai** là tội ác luân lý. Sự sống con người, ngay từ lúc tượng thai, phải được tôn trọng và bảo vệ cách tuyệt đối. Ai cộng tác vào việc phá thai sẽ bị vạ tuyệt thông tiền kết.
  - **Cái chết êm dịu**: để chấm dứt sự đau đớn, tật nguyên, bệnh hoạn là một hành động giết người
  - **Tự sát** là tước quyền định đoạt về sự sống, là nghịch với khuynh hướng tự nhiên của thụ tạo. Những ai lấy mạng sống mình cũng có hy vọng được ơn cứu độ, bằng những cách mà chỉ có Thiên Chúa mới biết. GH cầu nguyện cho những người tự huy diệt mạng sống mình.

► Tôn trọng phẩm giá con người

- Chúa Giê-su chúc dữ cho ai làm gương xấu: “Ai làm cố cho một trong những kẻ bé mọn...sa ngã, thì thà treo cối đá lớn vào cổ nó mà xô cho chìm xuống đáy biển còn hơn” (Mt 18,6).
- Không tôn trọng sức khỏe đều có tội các nghiêm trọng. Thí dụ sự tôn thờ thân xác, hy sinh tất cả cho thân xác, thờ ngẫu tượng là sự trợn hảo thể lý và sự chiến thắng trong các hoạt động thể dục thể thao. Sự thiếu đức tiết độ, như say mê tốc độ không chừng mực, ăn uống quá độ, lạm dụng rượu, thuốc hút và y dược, sử dụng ma túy, sản xuất và buôn bán ma túy.
- Tôn trọng con người và nghiên cứu khoa học.
- Tôn trọng sự toàn vẹn của thân thể. Việc cắt bỏ, hủy hoại hoặc triệt sản có chủ ý một cách trực tiếp trên những người vô tội đều nghịch với luân lý. 2297
- Tôn trọng người chết

► Bảo vệ hòa bình

- Ở đây muốn đề cập tới bảo vệ của cải của các nhân vị, quyền truyền thông tự do, tôn trọng phẩm giá của con người và của các dân tộc, chăm sóc và quan tâm lẫn nhau
- Mỗi công dân và mỗi người lãnh đạo đều buộc phải hành động để tránh chiến tranh
- Việc chi tiêu những khoản tiền khổng lồ để chuẩn bị vũ khí tối tân, ngăn cản việc trợ giúp những nơi nghèo đói. Việc sản xuất và buôn bán vũ khí thúc đẩy bạo lực và xung đột giữa các quốc gia, và gây nguy hại cho lãnh vực luật pháp quốc tế

Điều răn thứ sáu: **Chớ làm sự dâm dục**

Đề cập đến mọi lãnh vực về tính dục của con người

Còn Thầy, Thầy bảo cho anh em biết: Ai nhìn thấy người phụ nữ mà thèm muốn, thì trong lòng đã ngoại tình với người ấy rồi (Mt 5,27-28)

- Tính dục là bản tính tự nhiên do Thiên Chúa tạo nên, có liên quan đến sức mạnh tình cảm, khả năng yêu thương và sinh sản,; khả năng kết nối các mối dây hiệp thông với người khác. (2332)
- Sự kết hợp giữa người nam và người nữ trong hôn nhân là một cách nào đó, nơi thân xác, mô phỏng lòng quảng đại và sự phong phú của Đấng Tạo Hóa: “Người đàn ông lìa cha mẹ mà gắn bó với vợ mình, và cả hai thành một xương một thịt” (St 2,24)
- Sự sinh sản là một hồng ân, một mục đích của hôn phối. Con cái là quà tặng của Thiên Chúa (là hoa quả của tình yêu)
- Ôn gọi sống khiết tịnh.
  - Khiết tịnh là một nhân đức luân lý. Đó cũng là hồng ân của Thiên Chúa, là ân sủng, là hoa trái của Thần khí
  - Mọi Ki-tô hữu được mời gọi sống đời sống khiết tịnh theo bậc sống riêng của mình (2348).
  - Có ba hình thức sống khiết tịnh: 1) của bậc phụ nữ, 2) của người qóa bụa, 3) của kẻ đồng trinh

- Những người đã đính hôn được kêu gọi vun trồng đức khiết tịnh trong sự tiết dục. Họ học tôn trọng lẫn nhau, tập chung thủy và họ phải dành sự biểu lộ tình yêu phụ phụ cho đến lúc đã thành hôn. Họ phải giúp nhau lớn lên trong sự khiết độ
- Những xúc phạm nghịch đức khiết tịnh, những tội rất nghiêm trọng
  - **Mê dâm dục** (chỉ tìm khoái lạc để hưởng thụ).
  - **Mại dâm:** biến chính người mua và người bán là một món hàng. Làm tổn thương phẩm giá của con người, làm ô uế thân xác của mình là đền thờ Chúa Thánh Thần.
  - **Hiếp dâm** (làm tổn thương đức công bằng và đức mến, làm cho nạn nhân bị ảnh hưởng suốt cuộc đời)
  - Đồng tính luyến ái không phải là tội, nhưng các hành vi của nó là vô trật tự, nghịch với luật tự nhiên. Những người đồng tính luyến ái được kêu gọi sống khiết tịnh, và dâng lên Thiên Chúa mọi khó khăn họ gặp trong cuộc sống.
- **Ngoại tình:** Người ngoại tình làm tổn thương dấu chỉ của giao ước là dây liên kết hôn nhân.
- **Ly dị:** Chúa Giê-su nhấn mạnh đến ý định nguyên thủy của Đấng Tạo Hóa, Ngài đã muốn rằng hôn nhân là bất khả phân ly (Mt 5,31-32). Ly dị làm tổn thương Giao ước cứu độ mà bí tích Hôn Phối là dấu chỉ. Ly dị cũng đem đến sự xáo trộn trong gia đình và xã hội. Sự xáo trộn này kéo theo những tổn hại nghiêm trọng.
- **Loạn luân** phá vỡ những tương quan gia đình và cho thấy một sự thoái hóa trở về thú tính.
- **Tự do sống chung:** điều này phá hủy chính ý niệm về gia đình; chúng làm suy giảm ý nghĩa của lòng chung thủy. Tình yêu của con người không chấp nhận “thử nghiệm”. Tình yêu không thể là một món hàng, thích thì mua, còn không thích thì trả lại

Điều răn thứ bảy: **Chớ lấy của người**

Dạy phải giữ đức công bằng và bác ái về những của cải trần thế và thành quả của con người

- ❑ Người Ki-tô hữu hãy cố gắng trong đời sống mình biết dùng của cải trần thế để phục vụ Thiên Chúa và tình bác ái huynh đệ. Thực thi đức công bằng làm đẹp lòng Thiên Chúa là những hành vi bác ái, như việc từ thiện, yêu thương người nghèo. Chúa Giê-su nói: “Ai xin thì hãy cho; ai muốn vay mượn, thì đừng ngoảnh mặt đi” (Mt 5,42). “Anh em đã được cho không, thì anh cũng phải cho không như vậy” (Mt 10,8).
- ❑ **Cắm trộm cắp**, nghĩa là cắm chiếm đoạt của cải của tha nhân, trái với ý muốn hợp lý của sở hữu chủ.
- ❑ Mọi cách lấy hoặc giữ cách bất công của cải của tha nhân đều phạm điều răn thứ bảy. Mọi bất công đã lỗi phạm đòi hỏi phải được đền bù.
- ❑ 3 loại công bằng:
  - **Công bằng giao hoán** nghĩa là phải giữ các lời hứa và làm theo thỏa thuận của hợp đồng.
  - **Công bằng pháp lý** là nói tới bổn phận của công dân đối với cộng đồng.
  - **Công bằng phân phối** là đề cập tới bổn phận của nhà nước đối với công dân. Điều quan trọng nhất của vấn đề xã hội là làm thế nào để của cải đã được Thiên Chúa tạo dựng thật sự đến được với mọi người, theo đức công bằng và với sự trợ giúp của đức bác ái

Điều răn thứ tám: **Chớ làm chứng giối**

- **”Người không được làm chứng gian hại người” (Xh 20,16). “Anh em còn nghe luật dạy người xưa rằng: ‘Chớ bội thề, nhưng hãy trọn lời thề với Thiên Chúa’ (Mt 5,33).**
- Thiên Chúa là nguồn mạch mọi chân lý.
- Chân lý ấy đã nhập thề làm người ở cùng chúng ta. Chúa Giê-su là chân lý và là sự thật. ”Tôi đến để làm chứng cho sự thật. Ai nghe theo sự thật thì đi theo ta”.
- Các Ki-tô hữu được mời gọi để sống trong chân lý, sống chân thật.
- Chúa Giê-su dạy phải tuyệt đối yêu chân lý: ”Trong lời nói của anh em, hễ ‘có’ thì nói ‘có’, ‘không’ thì nói ‘không’ (Mt 5,37).
- Những điều xúc phạm đến chân lý là:
  - Làm chứng dối và thề gian, làm tổn thương đến thanh danh của người khác, nịnh hót, bợ đỡ hoặc tâng bốc. Khoe khoang hoặc khoác lác. Châm biếm, khi có ý làm mất uy tín một ai đó. Nói dối: là sự xúc phạm trực tiếp nhất đến chân lý.
- Qua điều răn này mời gọi con người phải sống trong chân lý, sống chân thật, thành thật trong các hành vi của mình, và thành thật trong các lời nói của mình, tránh xa lối sống hai mặt, dối trá và đạo đức giả.
- Các Ki-tô hữu phải làm chứng cho chân lý, phải làm chứng cho Chúa và không úp mở khi phải tuyên xưng đức tin. Phải làm chứng qua lời nói và hành động cho Tin Mừng. Sự tử đạo là làm chứng cao cả nhất cho chân lý đức tin.
- Bất cứ lỗi phạm nào nghịch với sự công bằng và chân lý đều đòi phải có bổn phận đền bù, mặc dù tác giả của nó đã được tha thứ.

Điều răn thứ chín: **Chớ muốn vợ chồng người**

- “Người không được ham muốn nhà người ta. Người không được ham muốn vợ người ta, tôi nam tớ nữ, con bò, con lừa hay bất cứ vật gì của người ta” (Xh 20,17).
- “Ai nhìn người phụ nữ mà thèm muốn thì trong lòng đã ngoại tình với người ấy rồi” (Mt 5,28)
- Điều Răn thứ chín nhắc chúng ta phải tỉnh thức chống lại sự ham muốn hoặc dục vọng xác thịt.
- Để có thể chiến đấu lại những điều trên phải cần đến việc thanh tẩy trái tim và thực thi đức tiết độ.
  - Thanh tẩy trái tim: đòi hỏi việc cầu nguyện, thực thi đức khiết tịnh, sự trong sạch của ý hướng và của cái nhìn.
  - Sự trong sạch của trái tim: đòi hỏi sự nét na, nghĩa là nhẫn nại, đoan trang và thận trọng. Không phơi bày sự thân mật của con người.
- Chúa Giê-su dạy ta phải có trái tim trong sạch để được xứng đáng nhìn thấy Thiên Chúa và trở nên giống như Ngài: **“Phúc thay ai có trái tim trong sạch, vì họ sẽ nhìn thấy Thiên Chúa” (Mt 5,8)**

Điều răn thứ mười

Chớ tham của người

- “Người không được ham muốn... bất cứ vật gì của người ta” (Xh 20,17)
- “Kho tàng của anh ở đâu, thì lòng anh ở đó” (Mt 6,21)
- Điều răn thứ mười cấm sự ham muốn của cải của người khác, phát sinh do đam mê vô độ của cải và quyền lực do của cải đem lại.
- Cấm phạm những điều bất công, làm thiệt hại của cải của người khác.
- Cấm sự ganh tị, vì ganh tị là một trong bảy mối tội đầu. Phải chống lại nó bằng sự nhân hậu, khiêm nhường và phó mình trong sự quan phòng của Thiên Chúa.
- Điều răn này cùng với điều răn thứ chín, tóm kết tất cả các điều răn của Lề Luật như: trộm cắp, cướp đoạt và gian lận (điều thứ 7). ”Dục vọng của đôi mắt” đưa đến bạo lực và sự bất công (điều thứ năm). Sự ham muốn, sự gian dâm, thờ ngẫu tượng (3 điều răn đầu tiên).
- Vượt thắng những ham muốn của cải thế gian sẽ được vào nước trời. **”Phúc thay ai có tâm hồn nghèo khó, vì nước Trời là của họ”** (Mt 5,3)